

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Tilitoimistojen kehittäminen

Vuokila, Elina

2013 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Tilitoimistojen kehittäminen

Elina Vuokila
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Helmikuu, 2013

Elina Vuokila

Tilitoimistojen kehittäminen

Vuosi 2013 Sivumäärä 32

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saatavilla olevan teorian tiedon ja tutkimuksen avulla selvittää, miten tilitoimistojen palveluja tulisi alan työntekijöiden näkökulmasta tulevaisuudessa kehittää.

Työn teoriaosuus käsittelee tilitoimistoalaa, alan tulevaisuuden haasteita ja työllistymismahdollisuuksia. Taloushallintoliiton auktorisoimissa tilitoimistoissa tulee työskennellä KLT-pätevyuden hankkinut henkilö, mutta kaikkea koulutusta pidetään taloushallinnon alalla hyödyllisenä. Alan kasvaessa jatkuvasti on työllistymistilanne nuorten kannalta hyvä vanhojen työntekijöiden jäädessä eläkkeelle. Tilitoimistoihin tullaankin tarvitsemaan jatkossa uutta työvoimaa. Etuna pidetään työntekijöiden erikoistumista jollekin tietylle taloushallinnon osa-alueelle.

Tilitoimistotyöntekijöiden työnkuva on muuttunut paljon viime vuosikymmenten aikana ja alan sähköistyminen on osaltaan nopeuttanut muutosta. Tilitoimistoissa arvostetaan nykyään enemmän konsultointitaitoja, sillä perinteisten kirjanpitojen tekeminen on tehostunut ja aikaa jää enemmän asiakkaiden neuvontaan. Kansainvälistyminen taas edellyttää alan ammattilaisilta yhä parempaa kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta. Lisäksi tilitoimistojen työntekijöiltä odotetaan tulevaisuudessa kykyä kehittää omaa osaamistaan ja hyviä vuorovaikutustaitoja.

Laadullinen tutkimus toteutettiin lähettämällä kysely avoimin kysymyksin sähköpostitse auktorisoiduille tilitoimistoille. Kyselyn tavoitteena oli saada selville tilitoimistotyöntekijöiden mietteitä siitä, kuinka tilitoimistoja tulisi kehittää etenkin palveluiden osalta. Tutkimuksessa tuli esille, että tilitoimistojen palveluvalikoimat ovat laajoja ja palvelujen lisäämisen sijasta niitä tulisikin osata markkinoida enemmän asiakkaille. Erikoistuminen voi olla tulevaisuuden kilpailukeino ja palvelukeskukset tulevat todennäköisesti lisääntymään. Yhteistyötä tulisi myös koulujen ja yritysten välillä lisätä.

Johtopäätöksenä oli, että tilitoimistojen työntekijöiltä vaaditaan tulevaisuudessa paljon uusia taitoja. Näitä taitoja ovat ensinnäkin erilaisten ohjelmistojen ja järjestelmien hallinta tietotekniikan kehittyessä edelleen, toiseksi konsultointi- ja myyntitaidot alan sähköistymisen seurauksena ja kolmanneksi kansainvälinen osaaminen sekä jatkuva itsensä kehittäminen koulutautumalla. KLT-tutkinto on arvostettu alalla ja yksi hyvä vaihtoehto lisäkoulutusmahdollisuuksia etsiville.

Asiasanat kehittäminen, taloushallinto, tilitoimistot

Elina Vuokila

The development of accounting firms

Year	2013	Pages	32
------	------	-------	----

The purpose of the thesis was to determine through theory and research how accounting firms should be developed further from the perspective of employees in the field.

The theoretical framework comprises a discussion of the field of financial management, and the future challenges and employment opportunities in the financial sector. KLT accountants work in the accounting firms authorized by the Association of Finnish Accounting Firms, but all education in the financial sector is considered valuable. With the growth of the financial sector, there has been an increase in the number of opportunities for young people to find employment in the sector as older employees retire. It is expected that the financial sector will need additional workforce in the future. Those workers who have specialized in a specific field of financial management will have an advantage.

The job description for accounting firm employees has changed significantly in recent decades and with the increased use of digital media in the field of financial management, this change has been even more rapid. Consulting skills are more appreciated today in accounting firms, because the traditional method of bookkeeping has become more efficient, creating more opportunity for accountants to negotiate with their customers. Internationalization requires better language skills and knowledge of different cultures from professionals. Financial sector employees are expected to be able to develop their own skills and have good communication skills as well in the future.

This qualitative study was carried out by sending an email with open questions to authorized accounting firms. The aim of the research was to investigate accounting firm employees' opinions regarding how accounting firms should be developed, particularly in terms of their services. The study revealed that the range of services in accounting firms is large and instead of increasing the services, they should be marketed more to customers. Specialization may be a competitive tool in the future and the number of service centers is likely to increase. Co-operation between schools and businesses should also be increased.

The conclusion was that many new skills are likely to be required of accounting firm employees in the future. These skills include: firstly, the ability to manage a variety of systems and software as information technology applications continue to evolve; secondly, the need for consulting and sales skills as a result of the financial sectors' digitization; and thirdly, the need for international expertise and continuous self-development through education. KLT education is valued in the field and is one good option for those seeking additional education opportunities.

Key words   accounting firms, development, financial management

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Tilitoimistoala	7
2.1	Taloushallintoliitto ja KLT-tutkinto	8
2.2	Tilitoimistoalan SWOT-analyysi	9
2.3	Alan työllistymismahdollisuudet	10
3	Tilitoimistojen tulevaisuuden haasteet	13
3.1	Yrittäjyys	13
3.2	Kansainvälistyminen	14
3.3	Kehittämistyö	15
4	Taloushallinnon sähköistymisen vaikutukset	16
5	Tutkimus tilitoimistojen kehittämisestä	18
5.1	Tutkimuksen toteuttaminen.....	18
5.2	Tutkimustulokset ja analysointi	19
6	Pohdinta	24
7	Johtopäätökset	25
	Lähteet	28
	Kuvat	30
	Kuviot	30
	Taulukot	30
	Liitteet.....	31

1 Johdanto

Tilitoimistot, ja samalla koko tilinpitoala, ovat muuttuneet paljon etenkin viimeisten vuosikymmenten aikana. Perinteinen kirjanpitäjän työ, jossa kirjanpitoja tehdään eri asiakkaille, on vaihtumassa enemmän asiakkaita konsultoivaan suuntaan. Muutoksen on mahdollistanut taloushallinnon sähköistyminen, mikä on nopeuttanut alalla toimivien varsinaisen työn tekemistä. Nyt aikaa jää enemmän tilitoimistojen asiakkaiden liiketoiminnan tulevaisuuden ennakointiin. Tapahtunut kehitys edellyttää tilinpitoalalla työskenteleviltä entistä laajempaa liikelatouden tuntemusta ja osaavampaa ammattitaitoa. Taloushallinnon ammattilaisten osaamisen kasvaessa kasvavat samalla asiakkaiden odotukset tilitoimistojen tarjoamia palveluita kohtaan (Ahvenniemi 2012).

Tilitoimistojen kehittäminen koskee sähköistymistä ja kansainvälistymistä. Paperiset kirjanpitoaineistot siirtyvät kokonaan verkkoon ja näin onkin jo osittain tapahtunut, mikä on vähentänyt tarvittavan paperin määrää ja on lisäksi ekologinen vaihtoehto. Kansainvälistyminen avaa uudenlaisia mahdollisuuksia, kun Suomeen saapuu ulkomailta uutta työvoimaa ja ulkomaisten asiakkaiden osuus lisääntyy. Yhteistyö eri maiden välillä on entistä helpompaa jatkuvasti kehittyvän tietotekniikan myötä. Yrityksen sijainnillakaan ei ole yhtä paljon merkitystä kuin ennen sähköistymisen seurauksena. Suomalaisten yritysten kilpailukyky kansainvälisellä tasolla on lisääntynyt hieman syrjäisestä sijainnistaan huolimatta. Kansainvälistymisen vuoksi kielitaitoa ja hyvää kulttuurintuntemusta varmasti arvostetaan tulevaisuuden työmarkkinoilla.

Opintojeni aikana Laurea-ammattikorkeakoulussa olen erikoistunut taloushallintoon ja minulla on taustalla merkonomien opinnot. Valitsin aiheeksi tilitoimistojen kehittämisen sen ajankohtauuden vuoksi. Olen työskennellyt kahdessa tilitoimistossa, joten minulta löytyy myös alan kokemusta. Tilitoimistoissa työskennellessäni tein enimmäkseen kirjanpitoja eri yrityksille ja siksi tässä työssä voi korostua kirjanpitäjän näkökulma.

Aiemmat taloushallintoa käsittelevät opinnäytetyöt ovat sisältäneet lähinnä sähköistymisen vaikutuksia tilinpitotyöhön, prosessien kuvaamista ja erilaisia kehittämisprojekteja case -yrityksen näkökulmasta. Tilitoimiston menestymiseen ja sen valitsemiseen vaikuttavia tekijöitäkin on tutkittu. Tämän työn tavoitteena on tuoda esille uutta tietoa tilitoimistojen kehittämisestä etenkin palveluiden osalta, vaikka samankaltaisia töitä olisikin aiemmin tehty. Tulen käsittelemään sähköistymisen vaikutuksia taloushallintoalaan, joskin aiheetta on käsitelty muissa töissä, sillä sen vaikutus tilinpitoalaan on ollut suuri. Tietotekniikan kehittyminen tarkoittaa pitkälti ohjelmistojen kehittymistä. Keskityn työssäni ohjelmistojen sijaan enemmän työntekijöiden toimenkuvan kehittämiseen.

En tule käsittelemään opinnäytetyössä koko taloushallinnon kehittämistarpeita, koska silloin aiheesta olisi vaarassa tulla liian laaja. En myöskään tutki asiaa tilitoimistojen asiakkaiden näkökulmasta, koska heidän tavoittamisensa voisi olla haastavaa. Tilitoimistojen asiakkaat edustavat hyvin erilaisia toimialoja, mikä tekisi vastauksien vertailusta hankalaa, koska aiheesta voi esittää paljon eriäviä mielipiteitä. Lisäksi tilitoimistojen asiakasmäärät vaihtelevat paljon, mikä voisi vaikeuttaa aineiston keräämistä. Asiakkaiden mielipiteiden kerääminen saattaisi olla työn kannalta arvokasta, mutta asiakkaat eivät pääse seuraamaan tilitoimistojen jokapäiväistä arkea. Tästä syystä heidän on vaikea tietää kuinka tilitoimistoja ja niiden käytäntöjä tulisi kehittää. He ovat enemmän palveluiden vastaanottajan asemassa, kun tilitoimistohenkilökunta vastaa palveluiden tuottamisesta asiakkailleen.

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkimuksen ja teorian kautta selvittää, minkälaisia palveluiden kehittämistarpeita tilitoimistoilla on tulevaisuuden kannalta. Tavoitteena on saada ajankohtaista tietoa tilitoimistotyöntekijöiltä itseltään ja kuinka he kokevat työnsä muuttuvan. Näin alalle haluavat nuoret voivat saada paremman käsityksen siitä, minkälaisia taitoja heiltä tullaan odottamaan.

2 Tilitoimistoala

Tässä luvussa kerron yleisesti tilitoimistolasta, Taloushallintoliitosta ja KLT-tutkinnosta sekä kartoitan alan työllistymismahdollisuuksia.

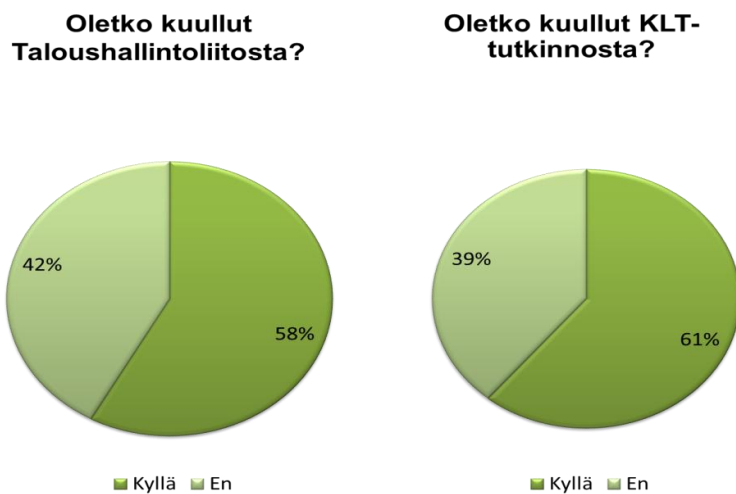
Tilitoimistoissa toimivien työtä säätelee kirjanpitolaki, jonka mukaan kaikki liike- ja ammatti-toimintaa harjoittavat ovat kirjanpitovelvollisia. Laki säätelee muun muassa tilikauden pituuden, kirjaamisperusteet, kirjausjärjestyksen ja - ajankohdan, kirjanpitoaineiston säilytysajan sekä tilinpäätökseen liittyvät seikat. (Finlex 2010.) Vastuullisuus merkitsee, että tilinpitoammattilaiset noudattavat lakia laatiessaan yritysten kirjanpitoja. Olen työharjoittelujeni aikana huomannut kuinka kirjanpitojen laatimistavat vaihtelevat tekijästä riippuen etenkin kirjanpilotilien valinnassa. Laki jättää siis osittain varaa kirjanpitäjän omalle tulkinnalle.

Taloushallinnon toimialaan kuuluu kolme alaluokkaa: kirjanpito ja tilinpäätöspalvelut, tilintarkastuspalvelut ja muut laskentatoimen palvelut. Yleisimpiä alan tehtävänimikkeitä ovat kirjanpitäjä, tilintarkastaja, taloushallinnon suunnittelija ja kustannuslaskija. Tilitoimistot tarjoavat kirjanpito- ja tilinpäätöspalveluita ja tilintarkastustoimistot ja - yritykset tarjoavat tilintarkastuspalveluita. Molemmat tarjoavat myös muita laskentatoimen palveluita. Muihin laskentatoimen palveluihin sisältyy muuan muassa verotusneuvonta. Kirjanpitäjän rooli onkin selvästi muuttumassa yhä konsultoivampaan suuntaan. (Metsä-Tokila 2011, 9.)

2.1 Taloushallintoliitto ja KLT-tutkinto

Taloushallintoliittoon kuuluvat Suomessa toimivat auktorisoinnin saaneet tilitoimistot, joissa tulee työskennellä ainakin yksi KLT-tutkinnon suorittanut henkilö. KLT-tutkinto mielletään tutkintona, joka kertoo alan ammattitaidosta. Auktorisoitua tilitoimistoa tulee ylläpitää sisältäen laaturaportoinnin kahden vuoden välein sekä säännölliset tilitoimistotarkastukset (Mäkinieniemi 2011). Tutkimukseni kohderyhmää ovat Taloushallintoliittoon kuuluvat tilitoimistot.

Taloushallinnon palveluiden kehitys 2000-luvulla on johtanut tehtävien ammattimaistumiseen ja jatkuva muutos on tuonut alalla työskentelevien eteen paljon haasteita. KLT-tutkinto on yksi keino pitää tilitoimistotyöntekijöiden ammattitaitoa yllä ja yhteensä tuon pätevyden omaavia ammattilaisia on tänä päivänä noin 2600. (Ahvenniemi 2011, 2012.) Opiskelijoiden keskuudessa KLT-tutkinto ja Taloushallintoliitto ovat melko tunnettuja, selvisi Taloushallintoliiton teettämästä tutkimuksesta, sillä yli puolet vastaajista oli joskus kuullut niistä (Mäkinieniemi 2012b). Kuviossa 1 on esitetty taloushallintoliiton ja KLT-tutkinnon tunnettavuus opiskelijoiden keskuudessa.

Kuvio 1: Taloushallintoliiton ja KLT-tutkinnon tunnettavuus (Mäkinieniemi 2012a, 16)

KLT-tutkinto syntyi 60-luvun lopulla, jolloin muutama tilitoimistoammattilainen päätti yhdesä lain puuttumisesta johtuen käynnistää laatua valvovan järjestelmän. Tuolloisen Kirjanpito-toimistojen Liiton tehtävänä oli alan arvostuksen nostaminen. KLT-tutkinto muodostui, kun liiton jäsenille haluttiin määritellä omat osaamiskriteerit. Nykyään KLT-tutkinnon suorittaneet voivat toimia ison toimiston esimiestehtävissä tai heillä voi olla pienessä toimistossa vastuu koko yrityksen toiminnasta ja asiakaskontakteista. (Mäkinieniemi 2011.) KLT-arvon hankkineiden työtehtävät tulevat muuttumaan tilitoimistojen tuotteista omia palvelujaan ja tietotekniikan kehittymisen vähentäessä rutiinityötä (Ahvenniemi 2011).

2.2 Tilitoimistoalan SWOT-analyysi

Taulukossa 1 tarkastellaan tilitoimistoalan vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia SWOT-analyysin muodossa. Alan vahvuudet liittyvät toiminnan lakisääteisyteen ja osaamiseen. Koska kirjanpito täytyy laatia lakia noudattaen, on se hyvän kirjanpitotavan mukaista. Asiakkaat ovat riippuvaisia osaavista kirjanpitoammattilaisista, sillä kaikkien yritystoimintaa harjoittavien on pidettävä kirjanpitoa toiminnastaan. Ammattilaisilla tulisi olla alan koulutus ja ymmärrystä lakiasioista ainakin verotuksen osalta. Tilitoimistoala tukee yrittäjyyttä, koska useimmiten tilitoimistojen asiakkaat ovat yrittäjiä, lukuun ottamatta erilaisia yhdistyksiä ja järjestöjä.

Toimialan heikkouksiin sisältyy kehityksen hitaus. Sähköistyminen on meneillään oleva prosessi, mutta ei missään nimessä valmis. Neuvonta- ja konsultointitaitojen puute hidastavat asiakkaille tarjottavan konsultoinnin lisääntymistä. Tilitoimistot eivät osaa markkinoida omia palveluitaan riittävästi ja uudempia markkinointikeinoja tulisivatkin kehittää. Yhden hengen yritykset vievät asiakkaita tilitoimistoilta ja heidän toimintatapansa ovat joskus vanhentuneita. Tilitoimistossa työskentelevän etuihin kuuluu kuitenkin muun henkilökunnan tarjoama tuki ja nykyaikaiset laitteet.

Mahdollisuudet kohdistuvat neuvontapalveluiden lisäämiseen ja monipuolistamiseen, mutta siihen tarvitaan jo mainitsemiani konsultointitaitoja. Verkostoitumisen lisääminen ja oppilaitosyhteistyö ovat nekin tulevaisuuden mahdollisuuksia, joita käytetään ihan liian vähän hyväksi. Suuremmat yritykset voisivat ulkoistaa taloushallintonsa ja sähköistä asiointia olisi hyvä lisätä, jotta ala kehittyä.

<p style="text-align: center;">Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimialan lakisääteisyys - Tärkeä merkitys asiakkaiden toiminnalle - Toiminta perustuu osaamiseen - Yritystoiminnan arvostaminen 	<p style="text-align: center;">Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hidas kehitys - Yhden henkilön yritykset - Puutteet neuvonta- ja konsultointitaidoissa sekä markkinoinnissa
<p style="text-align: center;">Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neuvontapalvelut lisääntyvät ja monipuolistuvat - Verkostoituminen ja yhteistyö oppilaitoksiin - Taloushallinnon ulkoistaminen suurissa yrityksissä - Sähköisen asioinnin lisääminen 	<p style="text-align: center;">Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osaajien puute ja rekrytointiongelmat - Asiakkaiden asenteet ja puutteet osaamisessa: taloushallinto nähdään välttämättömänä pakkona, ei apuvälineenä - Lainsäädännön muutokset

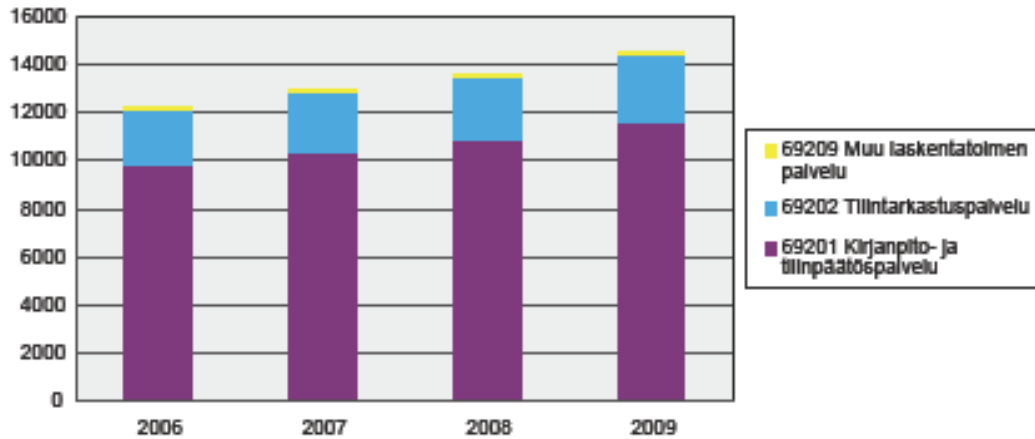
Taulukko 1: Tilitoimistoalan SWOT-analyysi (Mukautettu Metsä-Tokila 2011, 46)

Alan osaajien puute on suuri ongelma ja nuoria tulisi houkutella alalle aggressiivisemmin. Tiedon lisääminen auttaa, sillä nuoret eivät ehkä ole tietoisia alan nykytilasta, vaan mielikuvat kohdistuvat jonnekin menneisyyteen. Tilitoimistoalaa ei pidetä trendikkäänä vaihtoehtona, sen sijaan liiketalouden opiskelijat valitsevat herkemmin markkinointiin suuntautumisen, vaikka tilitoimistoala tarjoaisi hyvät työllistymismahdollisuudet. Asiakkaiden asenteet vaikuttavat siten, etteivät he saa tilitoimistoista irti kaikkea sitä hyödyllistä tietoa, mitä toimitot voisivat heidän liiketoiminnastaan ja kirjanpidoistaan tuoda esille. Työntekijät eivät itsekään osaa tarpeeksi mainostaa kaikkia mahdollisia vaihtoehtoja. Alan uhkana on sen lainsäädännössä tapahtuvat nopeat muutokset, jotta niihin pystytään reaaliaikaisesti reagoimaan. Näitä muutoksia onkin tapahtunut viime vuosina paljon esimerkiksi arvonalisäverolaissa. Nuo muutokset edellyttävät usein tietokoneohjelmistojen päivittämistä.

2.3 Alan työllistymismahdollisuudet

Tilitoimistot tarjoavat hyvät työllistymismahdollisuudet vastavalmistuneille opiskelijoille eläkkeelle jäävien poistuessa työmarkkinoilta. Ikääntymisen vaikutukset on tilitoimistoissa huomattu ja nuoria tekijöitä tarvitaan. Alalla on pulaa tilinpäätöstaitoisista ammattilaisista, mikä osoittaa alan vaativuuden. (Jokinen 2012.) Onkin hyvä tietää miten tilinpitoala tulee kehittymään nykyisten liiketalouden opiskelijoiden kannalta heidän halutessaan työllistyä etenkin tilitoimistoihin.

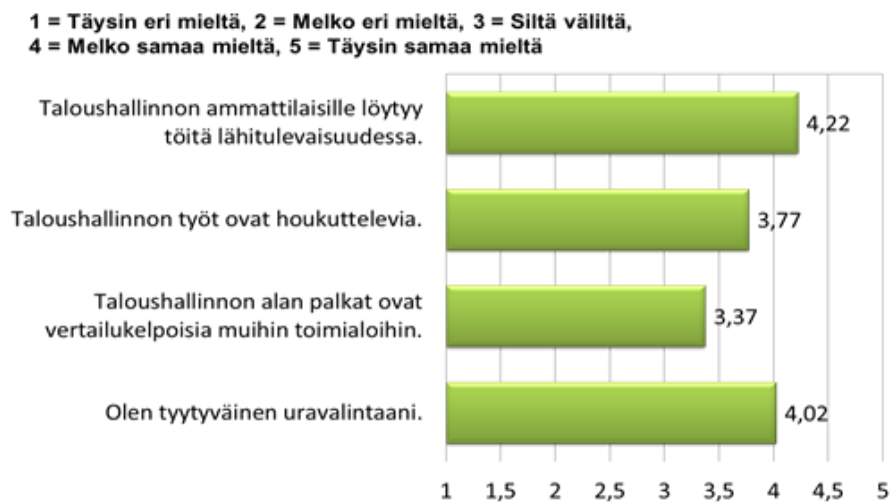
Liike-elämän palvelusektorin työllisyyden ennustetaan kasvavan keskimääräistä työllisyyden kasvua nopeammin ja tuota kasvua tapahtuu etenkin pääkaupunkiseudulla. Uudenmaan osuus alan liikevaihdosta, toimipaikoista ja henkilöstöstä on noin kolmannes kirjanpito- ja tilinpäätöspalveluista puhuttaessa. Vuonna 2009 henkilöstöä oli noin 14 500. Kuviosta 2 nähdään selvä henkilöstömäärien kasvu taloushallinnon palveluissa vuodesta 2006 vuoteen 2009. Henkilöstömäärien lisäksi toimipaikkojen määrä on kasvanut, joten taloushallinnon toimialaa voidaan pitää hyvin työllistävänä. (Metsä-Tokila 2011, 16-18.)

Lähde: Toimiala Online / Tilastokeskus, yritys- ja toimipaikkarekisteri.

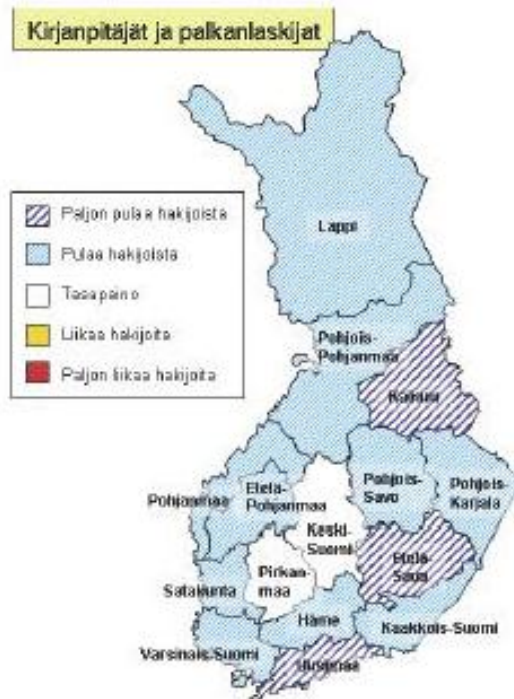
Kuvio 2: Henkilöstömäärän kehitys taloushallinnon palveluissa (Metsä-Tokila 2011, 18)

Taloushallintoliiton ammattikorkeakoulujen taloushallinnon opiskelijoille teettämän kyselyn mukaan oppilaitosvierailuja ja vierailuluentoja pitäisi kouluissa lisätä. Tähän asiaan on kiinnittänyt huomiota myös Metsä-Tokila, jonka mukaan yritysten yhteistyötä oppilaitoksiin voisi olla enemmänkin (2011, 38). Tietoa opiskelijoiden keskuudessa pitäisi lisätä, mitä työ- ja harjoittelupaikkoihin, opinnäytetöihin ja trainee - ohjelmiin tulee. Ainoastaan puolet mielipidekyselyyn vastanneista kokivat saaneensa opintojensa aikana realistisen kuvan taloushallinnon töistä, vaikkakin vastaajat kokivat opetuksen vastanneen heidän odotuksiaan. Kuviossa 3 on tarkasteltu opiskelijoiden näkemyksiä työstä ja urasta. Taloushallinnon opiskelijat suhtautuivat työn saamiseen luottavaisesti ja suuri osa vastaajista uskoikin löytävänsä lähitulevaisuudessa töitä alalta. (Mäkinieniemi 2012b.)

Kuvio 3: Taloushallinto-opiskelijoiden näkemykset työstä ja urasta (Mäkinieniemi 2012a, 11)

Luottamus työn saamiseen on perusteltua, sillä Suomessa on paljon pulaa ammattitaitoisista kirjanpitäjistä ja palkanlaskijoista. Tämä näkyy kuvassa 1 sinisellä värillä koko Suomen kartassa. Raidoitettut alueet edustavat alueita, joissa on paljon pulaa alan hakijoista. Missään osassa Suomea ei ole liikaa hakijoita kyseessä oleviin töihin.

Kuva 1: Kirjanpitäjien ja palkanlaskijoiden työvoimatilanne (Metsä-Tokila 2011, 25)

Tulevana tradenomina, ja myös muiden tradenomiopiskelijoiden näkökulmasta, on varmasti mielenkiintoista tietää onko ammattikorkeakoulutus arvostettu tilinpitoalalla. Tradenomikoulutus yhdistää teorian ja käytännön ja omasta mielestäni on työelämälähtöinen erityisesti koulutuksen aikana käytävän työharjoittelun ansiosta. Työharjoittelu antaa hyvät valmiudet työskennellä taloushallinnon alalla opintojen aikana ja niiden jälkeen, riippuen tietysti harjoittelupaikasta ja opiskelijan muista tekemistään valinnoista. Tuleville taloushallinnon tradenomeille olisi koulutuksen työelämälähtöisyydestä huolimatta hyvä painottaa, että tradenomikoulutus ei välttämättä johda esimiestehtäviin. Vaativiin asiantuntija- ja esimiestehtäviin koetaan nimittäin Suomen Ekonomiliiton tutkimuksen mukaan ekonomin koulutuksen antavan paremmat valmiudet. Tradenomit ja ekonomit kilpailevatkin usein samoista työpaikoista ja siksi koulutuksen tasolla on tilinpitoalalla merkitystä. (Oksanen 2008.)

3 Tilitoimistojen tulevaisuuden haasteet

Tilinpitoalan muuttuessa alan ammattilaisilta odotetaan nykypäivänä perusasioiden osaamisen lisäksi analysointikykyä (Jokinen 2012). Oman alan osaamisen ohella tarvitaan tulevaisuudessa uusia taitoja ja näitä taitoja ovat Metsä-Tokilan mukaan esimerkiksi kansainvälisyyteen liittyvä osaaminen, tietotekninen ja liiketaloudellinen osaaminen, myyntiosaaminen sekä persoonalliset ominaisuudet ja asennetekijät (2011, 37). Vaatimuksiin sisältyy oman osaamisen kehittäminen, mikä tarkoittaa henkilöstön jatkuvaa kouluttautumista (Järvenpää, Partanen & Tuomela 2001, 320).

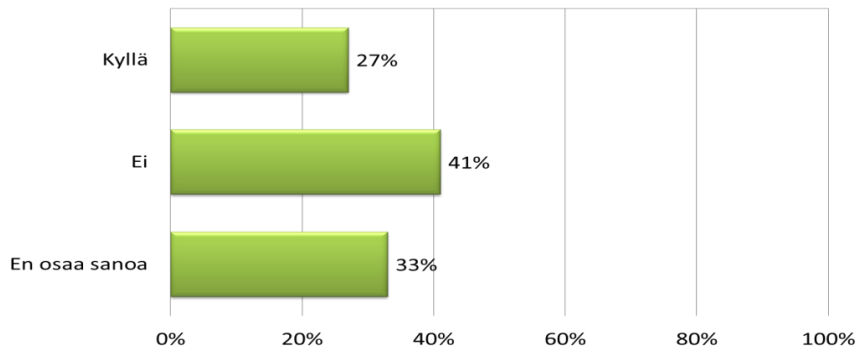
Tulevaisuudessa asiakaslähtöisyyden merkitys tulee tilitoimistoissa korostumaan edellyttäen tilitoimistojen henkilökunnalta erityisosaamista ja yhteistyökykyä. Asiakaskunnan tuntemisen ohella tulee sisäistää asiakkaan tekemän työn sisältö ja asiakkaita tulee ymmärtää etenkin taloudellisesta näkökulmasta. (Järvenpää ym. 2001, 238.)

Kirjanpitäjän toimenkuvan muuttuessa monipuolisemmaksi voi herätä pelko siitä, että työ määrä vähenisi. Sen sijaan työt ovat vähenemisen sijaan jopa lisääntyneet. Kirjanpitäjän tehtävänä on ennakoida muutoksia ja siksi vastuu asiakkaan liiketoiminnasta on kasvanut. Asiakkaan liiketoimintaa pitää samalla tuntea syvemmin. Myyntitaidot korostuvat kirjanpitäjän työssä, koska asiakkaalle pitäisi pystyä myymään ajatus uuden palvelumallin hyödyistä ja muutenkin perustelemaan miksi muutoksia tarvitaan tehdä. (Kinnunen 2012.)

3.1 Yrittäjyys

Taloushallintoliiton ammattikorkeakouluopiskelijoille teettämässä kyselyssä selvisi, että yrittäjyys kiinnosti vain 27 prosenttia alan opiskelijoista. Kuviossa 4 on esitelty taloushallinnon opiskelijoiden kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan. Oman näkemykseni mukaan yrittäjyys saateen kokea riskialttiiksi keinoksi työllistää itsensä. Vaikka tradenomin tutkinto antaisikin hyvät valmiudet yrittäjyyteen, ei siihen kenties kannusteta riittävästi opintojen aikana. Yrittäjyyttä ei välttämättä pidetä opiskelijoiden keskuudessa niin houkuttelevana vaihtoehtona palkkatyöhön verrattuna. Mielestäni liiketalouden opetuksessa yrittäjyyden tuomien mahdollisuuksien korostamista pitäisi lisätä.

Yrittäjän ura, esim. oman tilitoimiston perustaminen, kiinnostaa minua:

Kuvio 4: Taloushallinnon opiskelijoiden kiinnostus yrittäjyyteen (Mäkinieniemi 2012a, 8)

Yrittäjyys on mahdollisuus, mutta haasteena pidän sitä, että yrittäjyyden lopettamista harkitaan yhä enemmän. Valtakunnallisen omistajanvaihdosbarometrin mukaan lähes 30 prosenttia ikääntyvistä yrittäjistä aikoo lähivuosien aikana lopettaa liiketoimintansa kokonaan eläkkeelle jäämisen myötä. Perheyrietyksissä sukupolvenvaihdokset tuovat kuitenkin toivoa yrityksen jatkamisesta. (Varamäki, Tall, Sorama & Katajavirta 2012, 109-110.) Tästäkin syystä olisi nuoria kannustettava yrittämään, jotta vanhat yritykset eivät kaadu, vaan niitä jäävät jatkamaan nuoret yrittäjät.

3.2 Kansainvälistyminen

Tilitoimistot keskittyvät tavallisesti kotimaan markkinoille eikä kansainvälistymistä tavoitella. Koko talouden kansainvälistyessä on tilitoimistoalankin lopulta kansainvälistyttävä. Kansainvälistymistä tuo kirjanpitoasiakkaiden kansainvälistyminen ja ne tarvitsevat siinä apua ja neuvoja kirjanpitäjiltään. Suomeen tulee tulevaisuudessa ulkomaisia yrityksiä ja suomalaiset yritykset laajentavat ulkomaille. Suomen markkinoiden ollessa rajalliset ainoastaan kansainvälistymällä voi menestyä. (Metsä-Tokila 2011, 31.)

Kansainvälistyminen vaatii tilitoimistohenkilökunnalta hyvää kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta. Englantia käytetäänkin edistyneimmissä tilitoimistoissa tänä päivänä työkielenä. Yhteistyö ulkoisten sidosryhmien kanssa on lisääntynyt ja tiimityöskentelytaidot ovat korostuneet aiempaa enemmän. Kirjanpitäjän työnkuva on muuttunut tiedon tuottamisen sijasta tiedon analysoijaksi ja hyväksikäyttäjäksi. (Metsä-Tokila 2011, 38; Järvenpää ym. 2001, 321.)

Kirjanpitäjän tulee työssään olla valmis oppimaan jatkuvasti uutta ja koulutus on yksi keino kasvattaa osaamista. On hyvä lähteä liikkeelle omasta olemassa olevasta osaamisestaan ja

suhteuttaa todetut kehittämiskohteet alalla tapahtuviin muutoksiin. Hyvän kielitaidon merkityksen kasvaessa, tulisi omaa kielitaitoa kohentaa. Tulevaisuudessa päätösten tekoon osallistuminen ja informaation tulkinnan merkitys tulevat kasvamaan, koska informaatiota on niin paljon tarjolla. Rutiinitehtävistä on suoriuduttava tehokkaammin ja tilitoimistotyöntekijältä odotetaan hyviä vuorovaikutustaitoja ja kokonaisuuksien ymmärtämistä. (Järvenpää ym. 2001, 331-332.)

Taloushallinnon palvelut ovat kehittyneet hitaasti, mutta tietotekniikan kehitys ja kansainvälistyminen ovat vieneet kehitystä eteenpäin. Kirjanpitoitehtävät tulevat jatkossa tukemaan entistä kiinteämmin yritysjohtoa. Yrityksille tullaan tarjoamaan juridista konsultointia ja veroneuvontaa ja suuremmat talousyksiköt ovatkin siirtyneet vastaavaan malliin. (Metsä-Tokila 2011, 36.)

3.3 Kehittämistyö

Syitä alan kehittymisen hitauteen ovat koulutuksen puuttuminen, tilitoimistoyrittäjien korkea keski-ikä ja henkilöstön saanti. Toimintaan vaikuttavat keskeiset lait ovat muuttuneet merkittävästi viimeisten 15 vuoden aikana. Asiakasyritysten kehittymättömyys hidastaa tilitoimistojen mahdollisuutta kehitykseen. Kirjanpitojen tekemisessä tietotekniikkaa ei hyväksikäytetä tarpeeksi. (Metsä-Tokila 2011, 36.) Osaavan työvoiman saaminen voi olla vaikeaa, koska alaa ei pidetä tarpeeksi nuorekkaana ja kiinnostavana.

Yritykset ryhtyvät kehittämistyöhön parantaakseen kannattavuuttaan, aikaansaadakseen kasvua, kehittääkseen uusia tavaroita tai palveluita sekä luodakseen toimivan organisaation. Muita syitä ovat henkilökunnan motivointi, asiakastyytyväisyyden lisääminen, tulevan ennakointi, toiminnan tehostaminen ja laajentaminen tai jo ilmenneiden ongelmien ratkaisu. Kehittämistyön merkitys on lisääntynyt yrityksissä, sillä ympäröivän maailman muuttuessa jatkuvasti muuttuvat yritykset sen mukana. Toisaalta pelkkä muutoksen perässä pysyminen ei enää riitä, vaan kehitystä on vietävä oma-aloitteisesti eteenpäin. Tulevaisuuden ennustaminen ja ennusteisiin varautuminen sekä reagointi ovat yritysten menestyksen takana. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 12-13.)

Korkeakoulusta valmistuvan tulee työyhteisön jäsenenä koko ajan pystyä omalta osaltaan kehittämään yrityksen toimintaa ja samalla omaa työtään. Asiaan kannattaakin kiinnittää huomiota jo opiskeluvaiheessa. Korkeakoulujen tulisikin pystyä tarjoamaan kehittämishankkeita opiskelijoilleen, koska ne voivat tuoda opiskelijoille paljon uusia taitoja. Näitä taitoja, kuten kykyä itsenäiseen työskentelyyn, tullaan tarvitsemaan työelämässä. Nykyään tarvitaan myös kykyä verkostoitumiseen. Tärkeää on osata jakaa omaa asiantuntemustaan ja siirtää omaa tietämystään muille työyhteisössä. (Ojasalo ym. 2009, 14-15.) Tulevaisuus on jatkuvaa opiske-

lua eläkevuosiin asti. Kaikkea ei pidä eikä tarvitse osata, vaan tärkeintä on keskittyä siihen, minkä parhaiten osaa. Nykyään taloushallinnon ammattilaiset työskentelevät tekniikan parissa, jota ei ollut vielä muutamia vuosia sitten edes olemassa. Uusien tekniikoiden osaamisen ohella perustyökalujen, kuten taulukkolaskentaohjelmien, hallitseminen on tulevaisuudessa avainasemassa. (Mäkinen & Vuorio 2002, 81; Granlund & Malmi 2004, 23.)

4 Taloushallinnon sähköistymisen vaikutukset

Digitaalisella taloushallinnolla tarkoitetaan taloushallinnon tietovirtojen ja käsittelyvaiheiden automatisointia. Kaikki kirjanpilotapahtumat käsitellään mahdollisimman automaattisesti ilman paperia. Taloushallinnon sähköistämällä sen sijaan tarkoitetaan yrityksen taloushallinnon tehostamista tietotekniikkaa ja erilaisia sähköisiä palveluja hyödyntämällä. Lahti & Salminen mukaan digitaalinen taloushallinto ei kuitenkaan tarkoita samaa kuin paperiton kirjanpito, joka on kirjanpidon lakisääteisten tositteiden esittämistä sähköisessä muodossa. Digitaalinen taloushallinto on myös paperitonta, mutta se voidaan saavuttaa jälkikäteen skannaamalla. (Lahti & Salminen 2008, 19-22.) Puhuessani tässä työssä alan sähköistymisestä tarkoitan näitä kaikkia termejä.

Jo vuodesta 1973 säädetyistä kirjanpitolaista lähtien on sallittu tietokoneiden käyttäminen kirjanpidon laatimisessa. Taloushallinnon sähköistymisessä Suomi on paljon edellä muita maita ja yritysten välisessä verkkolaskutuksessa olemme johtomaita. Lainsäädöllisesti digitaalinen taloushallinto ja paperiton kirjanpito ovat olleet toteuttamiskelpoisia vuodesta 1997 ja uusi kirjanpitolaki on mahdollistanut tositteiden säilyttämisen sähköisessä muodossa. Ainoastaan tasekirja on säilytettävä paperilla. (Mäkinen & Vuorio 2002, 32.)

Internetin käyttö ja yhtenäiset pankkistandardit ovat yhdessä tehneet nopean siirtymisen sähköiseen taloushallintoon mahdolliseksi. Sähköistymisen koetaan tilitoimistoissa tapahtuvan hitaasti, vaikka varsinaisesti tekninen kehitys on ollut nopeaa. Vastuullisuus työssä on korostunut, koska sähköistyvien järjestelmien myötä suuret rahamäärät kulkevat käsien läpi. (Jokinen 2012.) Esteinä kehitykselle on ollut pula sopivista taloushallintojärjestelmistä ja ihmisten rajallinen kyky omaksua uusia teknologioita. Sähköistämisen vaativuus on asettanut omia esteitään, koska paljon odotetaan ihmisiltä itseltään ja uusien asioiden opettelu edellyttää vanhojen toimintatapojen hylkäämistä. Vastavalmistuneet nuoret voivat olla vanhempia kollegoitaan edellä sähköisen taloushallinnon perusasioissa, mikä voi olla kokeneille ammattilaisille vaikea asia hyväksyä. (Lahti & Salminen 2008, 23-24; Mäkinen & Vuorio 2002, 38-39.)

Kokonaan paperittomaan taloushallintoon siirtyminen on keskeinen muutos seuraavien vuosien aikana ja näkyvänä seurauksena on paperilaskujen häviäminen. Suuret yritykset ovat nopeuttaneet muutosta siirtymällä kokonaan paperittomaan kirjanpitoon, mutta pienet tilitoimistot

pitävät perinteistä tiukasti kiinni. Pienet tilitoimistot selviytynevät erikoistumalla, mutta tilanne voi olla vaikea, koska tarjottavien palveluiden tulee olla yhtä nykyaikaisia kuin suurissa toimistoissa. Taloushallinnon ulkoistaminen yrityksissä tulee todennäköisesti lisääntymään, mutta tilitoimistojen ketjuuntumista kansainvälisesti jarruttavat erilaiset lainsäädännöt, sillä joissakin maissa ei ole lainkaan kirjanpitolakia. Tulevaisuudessa ketjuuntuminen voi tulla ajankohtaiseksi, koska taloushallinnon rutiineja voi hoitaa kauempaa, ainoastaan henkilökoh- taista neuvontaa voisi tarjota lähempää. (Metsä-Tokila 2011, 41-42.)

Automaation vaikutuksesta työn tehokkuus on lisääntynyt. Nykyiset talousorganisaatiot pystyvät toimimaan yli puolet pienemmillä resursseilla kuin vuosikymmen sitten ja tästä seuraa huomattavia säästöjä. Digitaalisuus on tuonut mukanaan uudenlaisia työnkuvia ja työtehtäviä ja henkilöstöstä, joka osaa hyödyntää uusia järjestelmiä, onkin jo pulaa. (Lahti & Salminen 2008, 25-26.) Kustannustehokkuuden vuoksi tietojärjestelmien tulee olla kunnossa. Toisaalta tietojärjestelmäkehityshankkeet ovat aikaa vieviä taloushallinnon henkilöstölle, vaikka niiden tavoitteena on varsinaisen työn tekemisen nopeutuminen. Kaiken kaikkiaan tietotekninen kehitys on muuttanut tilitoimistotyöntekijöiden ajankäyttöä merkittävästi. (Granlund & Malmi 2004, 16-17.)

Sähköistynyt taloushallinto on parantanut laatua, koska helppoutensa vuoksi virheet ovat vähentyneet. Digitaalisen aineiston siirtäminen on nopeaa ja siksi raportointi on nopeutunut. Sähköistynyt taloushallinto on tuonut mukanaan ajan ja paikan riippumattomuuden, sillä tietokoneella voi tehdä töitä lähestulkoon missä vain, kunhan on vain päätelaite ja Internet-yhteys. Taloushallinnosta on tullut siis vähemmän aika- ja paikkasidonnaista ja koska tieto on saatavilla välittömästi, voidaan siihen reaaliaikaisesti reagoida. (Granlund & Malmi 2004, 14; Lahti & Salminen 2008, 27-28.) Niin sanottua hiljaista tietoa pidetään tärkeämpänä ja ihmisillä on mahdollisuus paperinippuihin perehtymisen sijasta keskittyä kokouksissa enemmän omiin ajatuksiinsa ja tunteisiinsa (Mäkinen & Vuorio 2002, 81).

Keskitetty taloushallinto ja palvelukeskukset ovat yleistyneet. Palvelukeskuksissa kaikki palvelut ja informaatio sijaitsevat yhdessä paikassa. Ulkoistaminen tarkoittaa taloushallinnon palvelujen ostamista ulkopuolisilta yrityksiltä ja näin tapahtuu yleensä pienissä yrityksissä. (Mäkinen & Vuorio 2002, 18; Lahti & Salminen 2008, 174-177.) Ulkoistaminen helpottuu jos suurempi yritys on jo keskittänyt taloushallintonsa yrityksen sisällä palvelukeskukseen. Palvelukeskusten lähtökohdana on keskittämisen tuomien etujen lisäksi korkeatasoisen palvelun tarjoaminen. Isommissa yksiköissä työntekijöiden on helpompaa erikoistua taloushallinnon eri osa-alueisiin ja näin henkilökunnalla on paremmat mahdollisuudet kehittyä urallaan niin halutessaan. (Granlund & Malmi 2004, 19.)

5 Tutkimus tilitoimistojen kehittämisestä

Toteuttamani tutkimus oli kvalitatiivinen eli laadullinen. Usein laadullisen tutkimuksen tavoitteena on tutkia ympäröivää maailmaa. Laadullinen tutkimus ei nimestään huolimatta tarkoita sen olevan jotenkin määrällistä tutkimusta parempi menetelmä. Määrälliset ja laadulliset tutkimusotteet eivät kilpaile keskenään tai poissulje toisiaan. Molempia menetelmiä tarvitaan, eikä tutkimuksen tarvitse olla joko kvantitatiivista tai kvalitatiivista. Laadullisessa tutkimuksessa on mukana määrällisiä elementtejä ja määrällinen tutkimus sisältää osittain laadullisuutta. Tutkimusotteita ei voida asettaa paremmuusjärjestykseen, mutta erilaisilla menetelmillä voidaan saada erityyppistä tietoa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

5.1 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimuksen tavoitteena oli saada selville tilitoimistohenkilökunnan mielipiteitä alan kehityksestä. Tutkimuskysymyksiä olivat mitä toimenpiteitä tulee tehdä, jotta tilitoimistot kehittyvät haluttuun suuntaan? Mitä palveluita tilitoimistojen tulee tulevaisuudessa tarjota? Mitä ominaisuuksia tilitoimistohenkilökunnalla tulee olla? Mitkä ovat laadullisuuden osoittaman KLT-tutkinnon hyödyt? Näkykö kansainvälistyminen tilitoimistoissa?

Aineiston keruumenetelmäksi valitsin kyselylomakkeen, koska menetelmänä se oli nopea toteuttaa. Riskinä oli, ettei vastauksia tulisi tarpeeksi tai saadut vastaukset eivät antaisi tarpeeksi tietoa alan kehityksestä. Laadullisen tutkimuksesta teki kyselylomakkeen avoimet kysymykset. Laatumassani kyselylomakkeessa ei ollut lainkaan valmiita vastausvaihtoehtoja, mikä teki siitä puolistrukturoidun, sillä strukturoidussa kyselylomakkeessa valmiit vastausvaihtoehdot on annettu. Kysymykset on esitetty vastaajille samassa järjestyksessä. Aluksi kyselylomake oli laajempi, mutta saadun palautteen avulla pyrin tiivistämään sitä, jotta kyselyyn vastaamiseen ei menisi liikaa aikaa. Poistin kyselystä joitakin omasta mielestäni tutkimuksen kannalta epäolennaisia asioita, kuten vastaajan sukupuolen ja iän.

Kysely sopii hyvin sellaiseen tilanteeseen, jossa tutkittava aihealue tunnetaan hyvin ja sen paikkansa pitävyydestä halutaan varmistua. Kyselyssä kysytään samaa asiaa samalla tavalla isolta joukolta ja se voidaan tehdä joko sähköisesti tai paperisella lomakkeella. (Ojasalo ym. 2009, 41.) Kyselylomakkeen heikkoutena on sen avulla tuotetun tiedon pinnallisuus. Kyselylomakkeessa kun ei voi esittää lisäkysymyksiä tai tarkentaa kysymyksiä vastaajalle. Tutkimuksessani kyselylomakkeen käyttäminen oli perusteltua, sillä halusin vastauksia ympäri Suomea. Kyselylomakkeessa avoimien kysymysten hyviin puoliin kuuluu vastausten laaja kirjo, mutta huonona puolena vastaamisen ollessa aikaa vievää, voi jotkin kysymykset vastaaja halutessaan ohittaa täysin. (Ojasalo ym. 2009, 108.)

Vastaajien yhteystiedot löysin Taloushallintoliiton tilitoimistohaku-toiminnon avulla. Kyselyn vastaanottajat olivat auktorisoituja tilitoimistoja. Valitsin vastaanottajiksi tilitoimistoja, joissa työskenteli yli viisi henkilöä yhden hengen toiminimien sijaan. Valitsemani tilitoimistot sijaitsivat suurimmissa Suomen kaupungeissa. Lähetin kyselylomakkeet (liite 1) sähköpostitse 10.12.2012 kaiken kaikkiaan 50 tilitoimistossa työskentelevälle henkilölle ja vastausaikaa annoin kaksi viikkoa 21.12.2012 saakka. Kyselyn ajankohta oli hieman haasteellinen, koska se tehtiin ennen joulunpyhiä, jolloin osa vastaajajoukosta oli jo kenties aloittanut joululomansa. Toisaalta en halunnut jättää kyselyn toteuttamista tammikuulle, sillä uskoisin ihmisillä olevan kiire heidän palattuaan juuri joululomalta ja sähköpostilaatikoiden olevan muutoinkin täynnä.

Huomasin tutkimusta toteuttaessani lähetysosoitteella olevan suuri merkitys vastausten saamisessa. Suurempi todennäköisyys saada vastaus oli silloin, kun osoitin viestin suoraan tilitoimiston yhteyshenkilölle, kuten toimitusjohtajalle, mutta kun lähetin viestin tilitoimiston yleiseen sähköpostiosoitteeseen, vastausta ei kuulunut. Kaikissa sähköpostiosoitteissa ei yhteyshenkilön nimeä Taloushallintoliiton sivuilla mainittu, enkä varmuudella tiennyt kenelle kysely silloin osoitetaan. Vastausprosentti jäikin laihaksi (22 %) ja sain 11 vastausta. Valikoimalla vastaanottajat paremmin, olisi vastausprosenttia todennäköisesti voitu nostaa. Haasteista huolimatta mielestäni saamani vastaukset olivat riittäviä ja niiden, sekä keräämäni teoriatiedon, perusteella pystyi tekemään johtopäätöksiä.

5.2 Tutkimustulokset ja analysointi

Vastaukset käsittelin siten, että tallensin ensin jokaisen saamani sähköpostiviestin tekstinkäsittelyohjelman tyhjään tiedostoon. Tämän jälkeen kävin vastaukset kysymyksittäin läpi käyttäen litterointi-menetelmää. Käytännössä litterointi tarkoittaa tekstin puhtaaksi kirjoittamista ja olennaisinta on poimia tutkimuksen kannalta keskeisimmät seikat aineistosta (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Tutkimusta analysoidessa käytin toisena menetelmänä teemoittelua. Jokainen avoin kysymys vastasi tavallaan yhtä teemaa, kuten viimeinen kysymys tilitoimistojen kansainvälistymisestä.

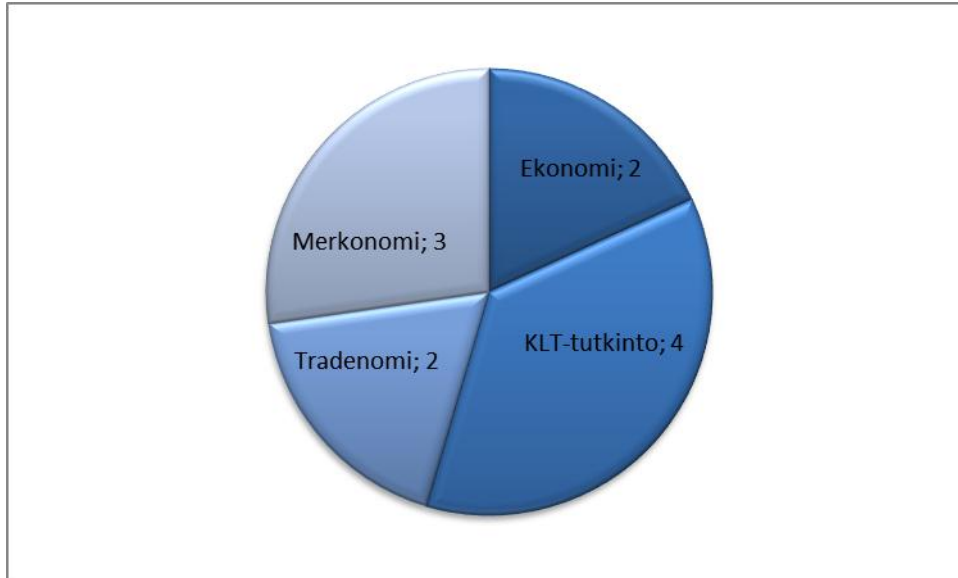
Vastaajien taustatiedot sisälsivät paljon lukuja ja siirsin luvut Excel-tiedostoon, jossa muodostin kuvioita esimerkiksi vastaajien työkokemuksesta. Kyselyyn vastanneet työskentelivät seuraavilla paikkakunnilla: Turussa, Lempäälässä, Salossa, Lappeenrannassa, Espoossa, Vantaalla, Seinäjoella, Mäntsälässä ja Kouvolassa. Yksikään Helsingissä työskentelevä ei vastannut kyselyyn, vaikka lähetin suuren määrän kyselyitä pääkaupunkiseudulla sijaitseviin tilitoimistoihin, koska pääkaupunkiseudulla työskentelee paljon ihmisiä muuhun Suomeen verrattuna. Kuvaan 2 on merkitty punaisella värillä vastaajien työskentelypaikkakunnat. Suurin osa vastaajista oli Etelä-Suomesta, mutta pyrin lähettämään kyselyitä ympäri Suomea. Valitsin kyse-

lyn vastaanottajat Suomen suurimmista kaupungeista, jotka sattuvat enimmäkseen sijaitsemaan Etelä-Suomessa.

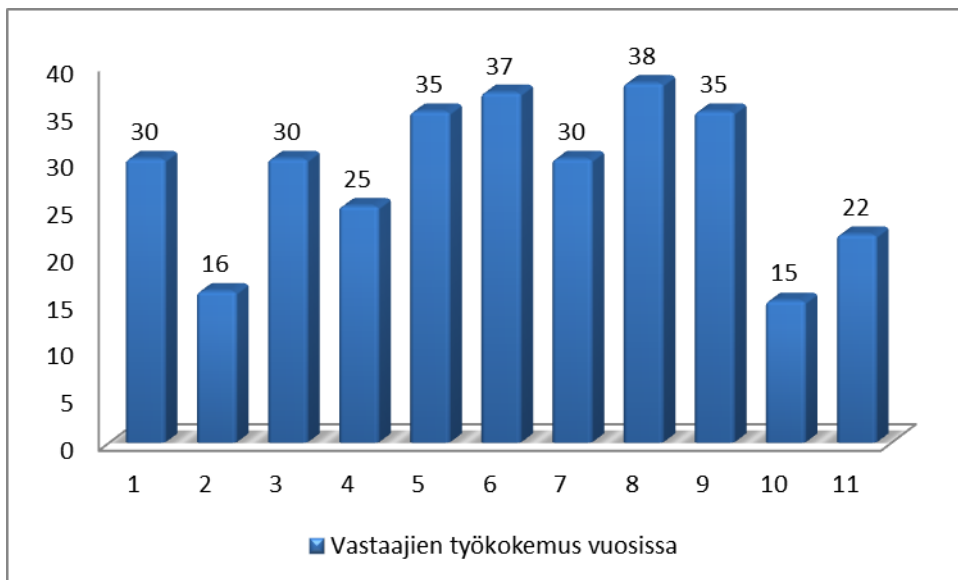

Kuva 2: Vastaaajien jakautuminen paikkakunnittain

Kuvio 5 esittää vastaajien koulutustasoa. Koulutustasoltaan vastaajat olivat ekonomieja, KLT-tutkinnon suorittaneita, tradenomeja ja merkonomeja. Alalla työskentelee siis henkilöitä erilaisin koulutustaustoin. Työkokemusta vastaajilla oli 15-38 vuotta, kuten kuviosta 6 voidaan havaita. Vastaajat olivat alan kokeneita ammattilaisia. Minun olisi tutkijana kuitenkin kannattanut tarkentaa, että kysymyksessä tarkoitettiin kokemusta taloushallinnon alalta, sillä nythän ei voida tarkalleen tietää, tarkoittivatko vastaajat kaikkien alojen työkokemusta kokonaisuudessaan.

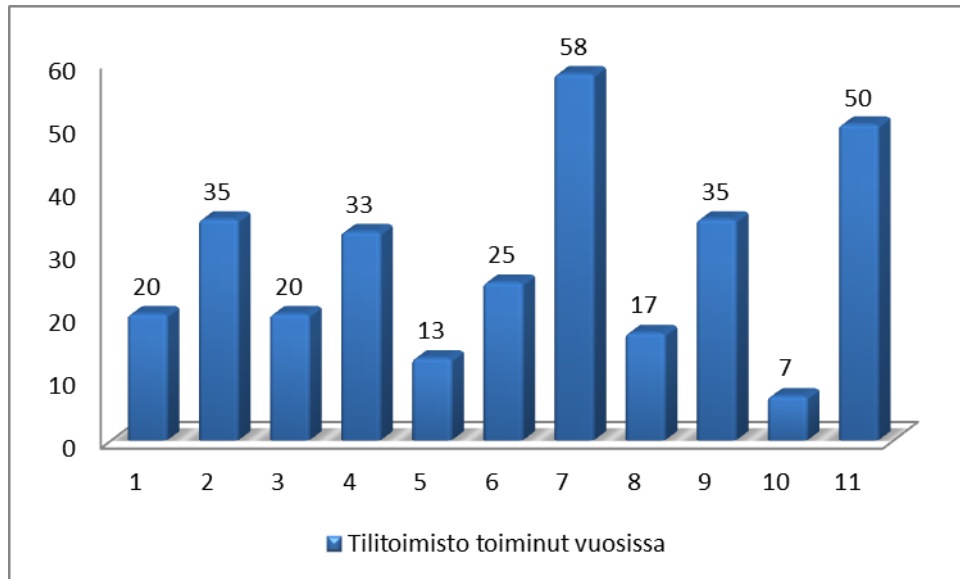

Kuvio 5: Vastaajien koulutustaso

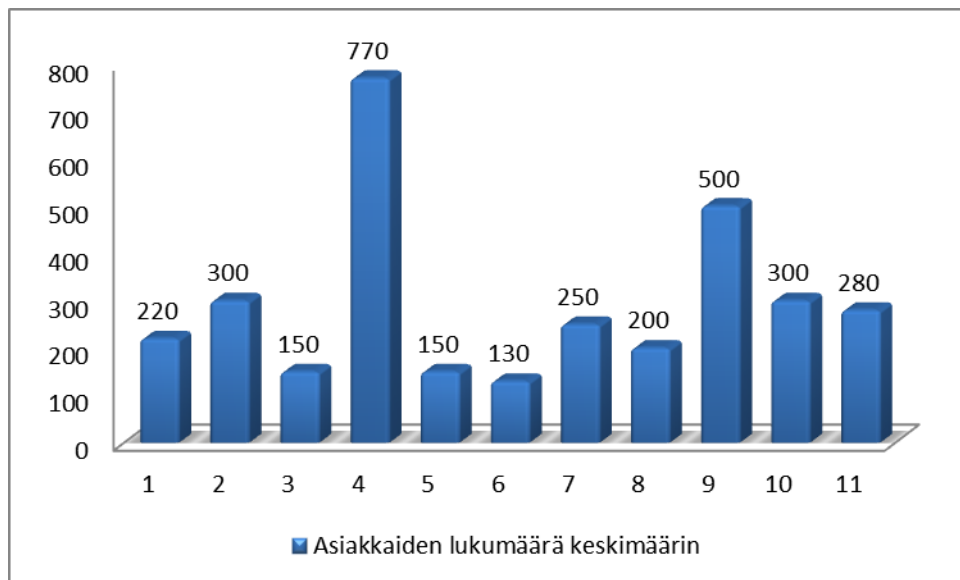

Kuvio 6: Vastaajien työkokemus

Tehtävänimikkeiltään vastaajat olivat yrittäjiä, kirjanpitäjiä, toimistopäälliköitä, KLT-kirjanpitäjiä ja toimitusjohtajia. Tilitoimistojen toimintavuodet selviävät kuvioista 7. Tilitoimistot olivat toimineet 7-58 vuotta ja tilitoimistojen asiakasmäärät vaihtelivat paljon niiden ollessa keskimäärin 130-770 asiakasta/toimisto. Kuvio 8 esittää tilitoimistojen tarkempia asiakasmääriä. Kyselyyn vastanneiden tilitoimistot ovat toimineet jo pitkään ja niiden asiakasmäärät ovat sen mukaisia.

Kuvio 7: Tilitoimistojen toimintavuodet

Kuvio 8: Tilitoimistojen asiakasmäärät

Tilitoimistojen palvelutarjonta on hyvin laaja. Vastaajien tilitoimistot tarjoavat taloushallinnon kokonaispalveluina kirjanpidon ja tilinpäätökset, palkkahallinnon, laskutuksen ja perinnän sekä osto- ja myyntireskontrien hoidon. Osa tilitoimistoista tarjoaa jo tänä päivänä taloushallinnon konsultointia sisältäen yhtiöitten ja yritysten perustamiset sekä muut yritysjärjestelyt, saneeraustilanteet sekä purkamiset. Lisäapua tarjotaan veroneuvonnan ja - ilmoituksien muodossa. Näiden palveluiden ohella vastaajat mainitsivat tarjoavansa isännöintiä, sähköisiä palveluita, kaupparekisteriasioiden ja kokouspöytäkirjojen laatimista, rahoituslaskelmia sekä konsernitilinpäätösten laatimista.

Kysyessäni palveluista, mitä edellä mainittuihin voitaisiin lisätä, sain vastaukseksi sähköisten palvelujen valikoiman laajentuminen, talouspäällikköpalvelut ja konsultointi, kansainväliset asiat, atk-järjestelmien laajempi yhteensovitus sekä ”palvelut pysyvät entisellään, mutta tekniset toteutukset muuttuvat”. Erään vastaajan mukaan raportointia asiakkaalle tullaan pitämään tärkeämpänä, sillä rutiineilta jää aikaa palvella paremmin. Vastausten perusteella korostui konsultoinnin lisääntymisen, tekniikan kehittymisen ja kansainvälistymisen olevan kolme tärkeintä muutosta, joihin tilitoimistojen tulee varautua.

Seuraavaksi halusin tietää, kuinka vastaajat kokivat alan kehittyvän tulevaisuudessa etenkin palveluiden osalta. Vastaukset olivat todella hyviä ja ne osoittivat, että asiaa oli tilitoimistoissa jo entuudestaan mietitty. Vastaukset vahvistivat jo aiemmin esittämiäni käsityksiä alan kehityksestä. Vastaajien mielestä sähköiset menetelmät yleistyvät ja asiakkaiksi on tulossa yhä suurempia yrityksiä. Vaikka sähköinen taloushallinto onkin jo täällä, tulee se erään vastaajan mukaan vielä kasvamaan räjähdysmäisesti. Toimintatavat tulevat muuttumaan teknisten sovellusten kehittyessä. Palvelut monipuolistuvat, yritykset ulkoistavat entisestään ja tilitoimistot hoitavat yritysten koko taloushallinnon. Etäkäyttö lisääntyy ja palvelukirjo kasvaa entisestään; osaamista vaaditaan yhä enemmän, mikä johtaa tilitoimistojen koon kasvuun. Henkilökohtainen opastus tulee lisääntymään. Raportointi asiakkaalle nopeutuu ja sitä tullaan asiakkaiden puolelta vaatimaan.

Edellä mainitut muutokset asettavat varmasti vaatimuksia työntekijöille. Vastaajien mukaan työntekijöiden on hallittava isompia kokonaisuuksia, osattava käyttää tietotekniikkaa monipuolisesti ja sopeuduttava erilaisiin työnjakokuvioihin asiakkaitten tarpeen mukaan. Rutiinit muuttuvat ja verotietojen on oltava ajan tasalla. Työntekijöiltä tullaan vaatimaan monipuolista osaamista, kykyä oppia uusia asioita nopeasti ja hyvää ohjelmistojen osaamista. Työntekijän pitää kouluttautua jatkuvasti ja työntekijän rooli muuttuu enemmän konsultoivaan suuntaan. Koulutusta täytyy lisätä nykyiseen verrattuna, koska peruskirjanpitäjät eivät ehkä osaa tulkita tunnuslukuja ja vastaavia asioita kirjanpidosta. Sosiaalisten taitojen sekä soveltamisen merkitys kasvaa.

Kysyin millä ennakkotoimenpiteillä muutoksiin voitaisiin varautua. Vastaajien mielestä tietojen pitäminen ajan tasalla, jatkuva koulutus, uusien ohjelmien käyttöönotto, perehdytysjärjestelmän kehittäminen, ohjelmistokehityksen aktiivinen seuraaminen ja muutosvalmiuden ylläpito ovat vaadittavia toimenpiteitä. Etenkin koulutuksen merkitys korostui suurimmassa osassa vastauksista.

KLT-tutkinto herätti paljon mielipiteitä vastaajien keskuudessa. Tutkinnon hyödyiksi listattiin muun muassa ammatti-identiteetin vahvistuminen, tutkintoon valmistautuminen opettaa tiedon etsimiseen ja tutkintoa arvostetaan. Tutkinnon myötä työn saanti voi helpottua ja sen

avulla saa parempaa palkkaa. Tutkinto testaa hyvin, että ammattilaisen taso on saavutettu. Tenttiin osallistuminen vaatii lukemista, joka puolestaan syventää ja laajentaa osaamista, mikä antaa uskottavuutta sekä varmuutta. Rekrytointitilanteessa arvostetaan heitä, joilla tutkinto jo on. Yksi vastaaja kertoi ajatuksensa seuraavasti: ”KLT-tutkinto on tilitoimistoalan ainoa tutkinto, joka edellyttää kohtuullisesti osaamista ja sinänsä sen suorittaminen parantaa ammatillisia valmiuksia. Siihen liittyy velvoite jatkuvasta kouluttautumisesta, mikä on hyvä asia. Tutkinto mittaa osaamista; se ei suoraan tarkoita, että olisi soveltamiskykyä käytännön tilanteisiin.”

KLT-tutkinnon haittoja oli vastaajien mielestä vaikea löytää, jos niitä onkaan. Syy miksi kysyin tutkinnon haitoista, selittyy sillä, että yleensäkin koulutuksissa on usein jotakin kehitettävää. Vastaajat olivat pääosin hyvin tyytyväisiä nykyiseen koulutukseen, mikä osoittaa sen olevan hyödyllinen. Erään vastaajan mielestä KLT-tentin kysymysten tasoa pitäisi laskea ja pistemäärää nostaa. Yhden vastaajan mielestä nykyinen tentti on etäännytynyt elävästä elämästä tilitoimistoissa. Tutkinto on näin ollen alan ammattilaisten keskuudessa arvostettu ja sen suorittaminen antaa hyvät valmiudet, mutta jos jotakin tutkinnossa olisi muutettava, olisi se todennäköisesti tutkinnon saamisen edellyttävä tentti ja sen päivittäminen nykypäivään.

Lopuksi halusin tietää vastaajien mielteitä, kuinka kansainvälistyminen heidän tilitoimistossaan näkyy. Monet tilitoimistot eivät olleet huomanneet kansainvälistymisen vaikutuksia mitenkään tilitoimistossaan, koska heillä ei ollut juurikaan kansainvälisiä asiakkaita eikä kansainvälisten standardien mukaisia tilinpäätöksiä laadittavanaan. Kauppaa tehdään Euroopan sisällä enemmän kuin ennen sen ollessa helpompaa, kertoi yksi vastaaja. Yksi vastaaja kirjoitti, että palvelut ovat lainsäädännöstä johtuen lähtökohtaisesti yhtäläiset suomalaisille ja ulkomaalaistaustaisille. Pienellä osalla vastaajista oli asiakkaina ulkomaalaistaustaisia yrityksiä ja asiakkailta liiketoimia ulkomaille. Ulkomaisia asiakkaita on myös tarjolla aiempaa enemmän. Yksi vastaajista kirjoitti näin: ”kansainväliset alv-kysymykset ovat jokapäiväisiä, kieli- taidon merkitys kasvaa, pitää olla valmius yhdistellä eri maissa toimivia yhtiöitä konserniin ja pitää ymmärtää kiinteiden toimipaikkojen käsittelyä sekä verotusta”. Kansainvälisen kaupan osaamisen tarve on alalla lisääntynyt.

6 Pohdinta

Opinnäytetyöstä tuli lopulta aika lailla teoriapainotteinen, sillä en ollut täysin tyytyväinen toteuttamaani tutkimukseen vähäisestä vastaajamäärästä johtuen. Saamani vastaukset olivat kyllä hyviä, mutta niitä olisi voinut olla enemmän. Opin, että kyselyn vastaanottajat kannattaa valita harkiten. Vastaajien motivaatio vastata kyselyyn oli todennäköisesti hyvin alhainen, koska Taloushallintoliitosta ennen tutkimuksen tekemistä tavoittamani Outi Mäkinien mukaan tilitoimistoille tehdään paljon kyselyitä. Mäkinieni korosti ajankohdalla olevan suuri

merkitys vastausten saamisessa. (Mäkinen 2012c.) Tutkimusajankohta vaikutti omasta mielestäni vastausprosentin alhaisuuteen. Lisäksi olisin voinut lyhentää kyselyn vastausaikaa, sillä uskoisin sen olevan yksi syy vastausten vähyyteen. Viikko olisi voinut olla sopivampi aika kahden viikon sijasta, sillä jos aikaa on liikaa, voi vastaaminen unohtua kokonaan. Vastajat eivät pohtineet vastauksiaan kovinkaan syvällisesti, sillä vastaaminen olisi vienyt heidän aikaansa, ja vastaukset olivat melko samankaltaisia. Kysymysten avoimuuskin saattoi vaikuttaa vastausprosenttiin tai sitten aihe oli vastaajille liian tuttu ja kyllästymiseen asti käsitelty.

Käyttämäni lähteet oli kirjoitettu tai julkaistu 2000-luvun puolella, jotta tieto ei olisi liian vanhentunutta. Koska aiheesta on saatavilla paljon tietoa, oli vaarana teoriaosuuden liiallinen laajeneminen. Oman näkemykseni mukaan pystyin poimimaan olennaisimmat asiat alan muutoksista ja nuo muutokset tulivat esille tutkimustuloksissa. Teoriaosuus ja tutkimusosuus tukevat siksi työssäni toisiaan. Kuvien ja kuvioiden tarkoituksena on tekstin elävöittäminen, jotta luettavuus ei olisi liian raskasta. Opinnäytetyön teoriaosuudessa esitetyt alan tutkimukset tuovat lisäarvoa työlle ja tukevat esittämiäni väitteitä alan kehityksestä.

Opinnäytetyössä ei ollut toimeksiantoa, mutta ilman toimeksiantoa työn aikatauluttamiseen eivät myöskään vaikuttaneet ulkoiset tekijät, vaan ainoastaan tekijän oma motivaatio. Työn toteuttaminen ilman toimeksiantoa kieltämättä osittain hankaloitti aiheen valintaa ja rajaamista. Tutkimus on toteutettu ympäri Suomea sijaitseville tilitoimistoille ja tutkimustulokset edustavat kuitenkin laajempaa joukkoa kuin jos tutkimus olisi tehty tietylle yritykselle. Opinnäytetyötä tehdessäni ajatukseni tilinpitoalasta selkeytyivät ja toivon työni antavan uutta tietoa tilitoimistojen palveluiden kehittämisestä myös lukijalleen.

7 Johtopäätökset

Tilitoimistojen suurimmat kehittämiskohteet kohdistuvat henkilöstön koulutukseen, yhteistyön lisäämiseen ja tietotekniikkaan. Henkilöstöä tulee kouluttaa, jotta he pystyvät ylläpitämään osaamistaan. Yhteistyö voi merkitä yhteistyötä yritysten välillä tai yhteistyötä koulujen ja yritysten välillä. Joka tapauksessa yhteistyön merkitys tulee lisääntymään. Tietotekniikka kehittyy jatkuvasti ja tilitoimistojen on pystyttävä pysymään muutosten perässä päivittämällä ohjelmistojaan ja siirtämällä toimintojaan verkkoon, kuten useimmat ovat jo tehneetkin. Alan ammattilaisilta vaaditaan erilaisten järjestelmien ja ohjelmistojen, kuten SAP, hallintaa. Olenkin huomannut alan työpaikkailmoituksissa mainittavan toiveet eri järjestelmien käyttökokemuksesta. Edelleen alalla toimii yhden henkilön pyörittämiä yrityksiä, jotka haluavat pitäytyä perinteisemmissä menetelmissä. Nämä yhden henkilön pienet yritykset ovat kadota kokonaan ajan mittaan kovan kilpailun vuoksi. Palvelukeskuksia tulee tulevaisuudessa varmasti lisää, sillä tästä on jo nyt merkkejä olemassa. Tämä voi olla haaste pienille toiminimille, koska heillä ei yleensä ole yhtä suuria taloudellisia resursseja kuin suurilla tilitoimistoilla.

Taloushallinnon sähköistyminen on pitkä prosessi ja tuo prosessi tulee jatkumaan edelleen tietotekniikan kehittyessä samalla. Tutkimuksessani osa vastaajista vaikutti hieman vastahakoisilta mitä tuli heidän tilitoimistonsa tarjoamien palveluiden lisäämiseen. Vastaajat olivat tyytyväisiä nykyisiin palveluihin niiden laajuudessaan ja monimuotoisuudessaan. Kehitystä on kuitenkin tapahduttava ja palveluiden laajentamisen lisäksi niitä tulisi fokusoida tarkemmin. Ei olekaan tarkoitus, että kaikki tilitoimistot tarjoavat mahdollisimman paljon erilaisia palveluita, vaan tärkeämpää on erottuminen muista kilpailijoista ja siksi on pyrittävä tarjoamaan juuri sitä, mitä asiakkaat toivovat. Tilitoimistojen tulisikin erottautua enemmän toisistaan tai vaihtoehtoisesti yhdistyttävä, jotta kilpailukyky säilytetään. Alalle tulevien nuorten olisi hyvä erikoistua johonkin taloushallinnon osa-alueista jo opiskeluaikanaan, esimerkiksi kustannuslaskentaan.

Yksi suuri tulevaisuuden muutos on varmasti jatkuva kansainvälistyminen. Tutkimuksessa selvisi, että yllättävän vähän tilitoimistoissa näkyy kansainvälistymistä. Asia tulee muuttumaan varmasti kun ulkomailta saapuu osaavia ammattilaisia alalle ja ulkomaiset asiakkaat lisääntyvät. Uskoisin hyvän kielitaidon merkityksen korostuvan ja jo opiskeluvaiheessa kannattaa opetella mahdollisimman monta kieltä. Etenkin Suomen läheisyydessä olevien maiden, kuten Venäjän ja Viron, kielten osaamista tullaan luultavasti arvostamaan. Etätyö ja alan sähköistyminen mahdollistavat työn tekemisen ajasta ja paikasta riippumatta myös ulkomailla. Tilitoimistojen markkinointiakin on uudistettava jos ne aikovat saada lisää kansainvälisiä asiakkaita.

Tilitoimistotyöntekijöiltä edellytetään hyvin monipuolisia taitoja nyt ja tulevaisuudessa. Näitä taitoja ovat liiketoiminnan kokonaisvaltainen ymmärtäminen, konsultointitaidot, tietotekninen ja kansainvälisyyteen liittyvä osaaminen. Sosiaalisuus ja hyvät vuorovaikutustaidot painottuvat ja alalla odotetaan tiimityöskentelytaitoa, jossa jokaisella taloustiimin jäsenellä on oma vastuualueensa. Henkilöstön jatkuva kouluttautuminen ja itsensä kehittäminen tulevat olemaan tulevaisuudessa pääosassa. Kirjanpitojen ja muiden verotusasioiden ohella tilitoimistossa työskentelevän on osattava tulkita tunnuslukuja. Ala on vaativa ja alalle tarvitaan tekijöitä. Voi vain toivoa alan palkkatason nousevan samalla kun vaatimustaso kasvaa.

Työllisyystilanne on tällä hetkellä nuorten kannalta hyvä, mutta tilanne voi muuttua nopeasti. Mielestäni eläkeikien nostamisen sijasta nuorille pitäisi antaa enemmän mahdollisuuksia kokeilla taitojaan työelämässä. Jos nuoria halutaan tilitoimistoihin töihin, on heidän kiinnostuksensa lisääminen alaa kohtaan haaste tilitoimistoille, koska nuorilla ei tunnu olevan realistista kuvaa alan työnkuvasta tai etenkin alan tulevaisuuden työnkuvasta. Alan kehittyessä ja kasvaessa koko ajan, voi tulevaisuuden ennustaminen olla vaikeaa kenelle tahansa, oli sitten kyseessä kokenut ammattilainen tai vasta opintonsa aloittava nuori. Tulevaisuuden kannalta voi vain toivoa töitä riittävän kaikille halukkaille koulutustasosta riippumatta. Kaikilla tilitoimistoissa työskentelevillä ei ole korkeakoulutusta. Henkilökohtaisesti tunnen henkilöitä, jotka

ovat itseoppineita alalla ja toimivat nyt tilitoimistoyrittäjinä. Kirjanpitäjän työ on mahdollista oppia työtä tekemällä, mutta taloushallinnon opinnot antavat hyvän pohjan alalle ja tutkimustuloksetkin osoittavat koulutuksen olevan tärkeää.

Nyt eletään vuotta 2013 ja taloudellinen tilanne on Suomessa ja maailmanlaajuisella tasolla vähintään haasteellinen. Vaikka elämme taloudellisesti epävarmoja aikoja, taloushallinnon alalla taloudellinen taantuma ei välttämättä ole kuitenkaan huono asia, mikä saattaa tulla yllättävänä tietona. Taloushallinnon palveluja tarjoavat yritykset nimittäin voivat hyötyä taloudellisesta taantumasta, sillä taantumun aikana muut yritykset tarvitsevat aikaisempaa enemmän ajantasaista tietoa taloudestaan. Taantumun aikana taloudellisten asioiden osaaminen, ymmärtäminen ja laatu yrityksissä korostuvat. (Rahikainen 2009.) Kuitenkin taantumun aikana tilitoimistojen asiakkaiden taloudelliset vaikeudet heijastuvat tilitoimistoihin, ainakin jos yrityksen toiminta joudutaan lopettamaan. Tilitoimiston täytyy tässä tilanteessa hankkia vanhan tilalle uusi asiakas, mikä tuo lisäkustannuksia. Toisaalta taloushallinnon suuntauksen valinneiden työllistymisnäköymät ovat uskoakseni paremmat kuin markkinoinnin suuntauksen valinneilla opiskelijoilla. Huonoista ajoista huolimatta taloushallinnon ihmisiä tarvitaan aina.

Jatkotutkimusehdotuksena esittäisin liiketalouden opetuksen kehittämistä, jotta se olisi työelämälähtöisempää. Työn teoriaosuudessa tuli esille, että oppilaitosten tulisi olla enemmän yhteistyössä työelämän kanssa. Aikomuksenani oli sisällyttää kyseinen aihe lomakkeeseen, mutta se vei yhtenäisyyttä pois kyselylomakkeesta, mistä syystä jätin kysymyksen esittämättä. Aihetta olisi syystä tutkia, jotta nuoria saataisiin jatkossakin alalle. Vaikka KLT-tutkintoon ollaan suurimmaksi osaksi tutkimuksen perusteella hyvin tyytyväisiä, voisi yksi tutkimusaihe koskea KLT-tutkinnon kehittämistä, jotta se vastaa työelämän tarpeita myös tulevaisuudessa.

Tilitoimistojen kehittäminen voi tarkoittaa muutakin kuin palveluiden kehittämistä ja alan työntekijöiden osaamisen kehittämistä. Aiheesta voi tehdä tutkimusta ohjelmistojen kehittämisestä ja aihetta voi tutkia myös tilitoimistojen asiakkaiden näkökulmasta eri menetelmiä käyttäen. Jos toteuttaisin tutkimuksen uudestaan, haastattelu voisi olla parempi menetelmä, mutta sen haasteena voi olla haastateltavien tavoittaminen. Harkitsin haastattelu-menetelmän ottamista lisänä tähän työhön mukaan, mutta tulin siihen tulokseen, ettei se pakosti olisi tuonut aiheesta paljoka uutta tietoa esille. Ainakaan sellaista tietoa, mikä tuli jo kyselyssäni ilmi.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Granlund, M. & Malmi, T. 2004. Tietotekniikan mahdollisuudet taloushallinnon kehittämisessä. Jyväskylä: Sanoma Pro.

Järvenpää, M., Partanen, V. & Tuomela, T-S. 2001. Moderni taloushallinto: haasteet ja mahdollisuudet. 4. painos. Helsinki: Edita.

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa. Juva: Sanoma Pro.

Mäkinen, L. & Vuorio, B. 2002. Taloushallinnon nettivallankumous. Helsinki: Talentum Media.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. 1. painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Sähköiset lähteet

Ahvenniemi, J. 2011. KLT:n rooli kasvaa ja kehittyy. Tilisanomat. Viitattu 3.10.2012.
<http://www.tilisanomat.fi/node/750>

Ahvenniemi, J. 2012. Taloushallintoalan ammattilaisia arvostetaan. Tilisanomat. Viitattu 9.12.2012. <http://www.tilisanomat.fi/content/taloushallintoalan-ammattilaisia-arvostetaan>

Finlex. 2010. Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Viitattu 19.12.2012.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

Jokinen, J. 2012. Taloushallinnon alalla on imua. Tilisanomat. Viitattu 28.9.2012.
<http://www.tilisanomat.fi/content/taloushallinnon-alalla-imua>

Kinnunen, H. 2012. Kirjanpitäjien muutosmatka on alkanut. Tuloslaskelma. Viitattu 12.2.2013. <http://tuloslaskelma.fi/fi/kirjanpit%C3%A4jien-muutosmatka-alkanut>

Metsä-Tokila, T. 2011. Toimialaraportti: Taloushallinnon palvelut. Työ- ja elinkeinoministeriö. Viitattu 31.10.2012.
http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/1326/Taloushallinnon_palvelut_2011_web.pdf

Mäkineniemi, O. 2011. KLT-tutkinto edellyttää jatkuvaa oppimista. Tilisanomat. Viitattu 9.12.2012. <http://www.tilisanomat.fi/content/kl-tutkinto-edellytt%C3%A4%C3%A4-jatkuvaa-oppimista>

Mäkineniemi, O. 2012a. Mielikuvakysely taloushallinnon opiskelijoille. Taloushallintoliitto. PowerPoint-esitys. Viitattu 19.12.2012.
http://www.taloushallintoliitto.fi/@Bin/1391832/Mielikuvakysely+taloushallinnon+opiskelijoille_nettiin.pptx

Mäkineniemi, O. 2012b. Opiskelijoiden mielipidekysely. Viitattu 19.12.2012.
<http://www.taloushallintoliitto.fi/taloushallintoliitto/ajankohtaista/tutkimuksia/opiskelijoiden-mielipidekysely-2>

Oksanen, J. 2008. Tutkimus ekonomi- ja tradenomikoulutuksen mielikuvallisista eroista yrityspäättäjien keskuudessa. Suomen Ekonomiliitto SEFE ry. Viitattu 14.1.2013.
http://sefe.srv.ambientia.fi/files/attachments/www.sefe.fi/tutkimukset/julkaisut/ekonomi_koul.laad.arviointi/tutkimusekonomi-jatradenomikoulut..pdf

Rahikainen, P. 2009. Taloushallintoala kasvaa. Keski-suomalainen. Viitattu 9.12.2012.
<http://www.ksml.fi/uutiset/talous/taloushallintoala-kasvaa/829095>

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 8.2.2013. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/index.html>

Varamäki, E., Tall, J., Sorama, K. & Katajavirta, M. 2012. Valtakunnallinen omistajanvaihdosbarometri 2012. Viitattu 12.2.2013. <http://www.yrittajat.fi/File/32f3bd7f-f018-4c74-8295-3dbc1346da7a/OV-barometri2012.pdf>

Julkaisemattomat lähteet

Mäkinie, O. 2012c. Opinnäytetyö tiloimistojen kehittämistä. Email outi.makiniemi@taloushallintoliitto.fi 21.11.2012. Tulostettu 27.11.2012.

Kuvat

Kuva 1: Kirjanpitäjien ja palkanlaskijoiden työvoimatilanne (Metsä-Tokila 2011, 25).....	12
Kuva 2: Vastaaajien jakautuminen paikkakunnittain	20

Kuviot

Kuvio 1: Taloushallintoliiton ja KLT-tutkinnon tunnettavuus (Mäkinieniemi 2012a, 16).....	8
Kuvio 2: Henkilöstömäärän kehitys taloushallinnon palveluissa (Metsä-Tokila 2011, 18)...	11
Kuvio 3: Taloushallinto-opiskelijoiden näkemykset työstä ja urasta (Mäkinieniemi 2012a, 11)	11
Kuvio 4: Taloushallinnon opiskelijoiden kiinnostus yrittäjyyteen (Mäkinieniemi 2012a, 8)	14
Kuvio 5: Vastaaajien koulutustaso.....	21
Kuvio 6: Vastaaajien työkokemus	21
Kuvio 7: Tilitoimistojen toimintavuodet	22
Kuvio 8: Tilitoimistojen asiakasmäärät	22

Taulukot

Taulukko 1: Tilitoimistoalan SWOT-analyysi (Mukautettu Metsä-Tokila 2011, 46)	9
---	---

Liitteet

Liite 1 Kysely tilitoimistojen kehittämisestä.....	32
--	----

Liite 1 Kysely tilitoimistojen kehittämisestä

Hei!

Olen kolmannen vuoden opiskelija Laurea-ammattikorkeakoulusta. Tämä kysely on osa opin-
näytetyötä, joka käsittelee tilitoimistojen kehittämistarpeita. Vastaukset käsitellään luotta-
muksellisesti ja anonyymisti. Vastaamiseen kuluu n. 10-15 minuuttia ja vastausaikaa on
21.12.2012 asti.

1. Vastaajan taustatiedot

Työpaikkakunta:

Koulutustaso:

Työkokemus vuosina:

Tehtävänimike:

2. Kuinka kauan tilitoimistonne on toiminut vuosissa?

3. Mikä on asiakkaidenne arvioitu lukumäärä keskimäärin?

4. Minkälaisia palveluita tilitoimistonne tarjoaa? Luetelkaa tärkeimmät.

5. Mitä palveluita voitaisiin lisätä edellä esitettyyn listaan? Luetelkaa ne, jotka koette tär-
keimmiksi tulevaisuuden kannalta.

6. Miten näette tilitoimistojen kehittyvän tulevaisuudessa etenkin palvelujen osalta (seuraa-
vien 5 vuoden aikana)?

7. Mitä vaatimuksia muutokset asettavat työntekijälle?

8. Millä ennakkotoimenpiteillä muutoksiin voitaisiin varautua?

9. Mitkä ovat mielestänne KLT-tutkinnon hyödyt/haitat?

10. Miten kansainvälistyminen näkyy tilitoimistossanne?

Kiitos vastaamisesta!

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Elina Vuokila

Liiketalouden opiskelija

Laurea Leppävaara